

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

Dato: 12-04-2021
Enhed: FOPS
Sagsbeh.: SUMLPE
Sagsnr.: 2105431
Dok. nr.: 1648016

Folketingets Sundhedsudvalg har den 15. marts 2021 stillet følgende spørgsmål 972 (alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Britt Bager (V).

Spørgsmål 972:

”Kan ministeren kommentere på TV 2 Østjyllands artikel ”Emil døde af en overdosis: Syv måneder efter blev det ulovligt” fra 14. marts 2021 og redegøre for, hvordan ministeren vil sikre sig, at lignende historier ikke gentager sig fremadrettet? Kan ministeren hertil kommentere på rusmiddelforskeren Morten Hesses forslag om en ’fast-track model’ til at forbyde ”åbenlyst ubrugelige og farlige stoffer” som nævnt i artiklen?”

Svar:

TV2 Østjyllands artikels ”Emil døde af en overdosis: Syv måneder efter blev det ulovligt” beskriver omstændighederne i forbindelse med en ung mands død som følge af brug af det euforiserende stof *isotonitazen* og omhandler desuden den proces, som førte frem til, at stoffet sammen med seks andre nye euforiserende stoffer blev forbudt fra og med den 14. marts 2021.

Den unge mands død er naturligvis tragisk og understreger vigtigheden af, at vi som samfund har fokus på forebyggelse af, at unge begynder at bruge euforiserende stoffer.

Netop for at skærpe dette fokus bad jeg sidste år Sundhedsstyrelsen om at iværksætte et arbejde, som skal munde ud i forslag til forbedring af indsatsen for at forebygge unges brug af euforiserende stoffer. Som afsæt for styrelsens arbejde inviterede jeg en række eksperter til et møde, som skulle have været afholdt i foråret, men som på grund af COVID-19 måtte udskydes til efteråret. På mødet kom eksperterne med deres umiddelbare bud på en forbedret forebyggelsesindsats. Styrelsen vil efter inddragelse af eksperterne med henblik på at få uddybet de bud, som de kom med på mødet, aflevere sine forslag til Sundhedsministeriet. Forslagene forventes afleveret inden sommerferien 2021.

Efter Sundhedsstyrelsens opfattelse – som så vidt forstås på TV2 Østjyllands artikel deles af psykolog Morten Hesse, Center for Rusmiddelforskning, Aarhus Universitet – bidrager forbud mod euforiserende stoffer til at begrænse stoffernes udbredelse, og dermed kan forbud også bidrage til at forebygge dødsfald og skader som følge af stofbrug.

Det er derfor vigtigt, at nye euforiserende stoffer forbydes, når Sundhedsstyrelsen finder grundlag for det.

Det følger af lov om euforiserende stoffer, at jeg som sundhedsminister kan forbyde et stof enten på den på måde, at stoffet som udgangspunkt slet ikke må forefindes her i landet, eller på den måde, at stoffet kun må anvendes i medicinsk eller videnskabeligt øjemed. Sundhedsstyrelsen kan efter loven indstille til et forbud af den førstnævnte art, hvis der er tale om et stof, der efter styrelsens vurdering frembyder ganske særlig fare i anledning af de euforiserende egenskaber, som stoffet har eller antages at have. Styrelsen kan efter loven indstille til et forbud af den sidstnævnte art, hvis der er tale om et stof, der frembyder fare i anledning af de euforiserende egenskaber, som stoffet har eller antages at have.

En indstilling fra Sundhedsstyrelsen om at forbyde et stof efter lovgivningen om euforiserende stoffer forudsætter således, at styrelsen har vurderet, at stoffet som minimum er farligt, og at faren skyldes de euforiserende egenskaber, som stoffet har eller antages at have. I forbindelse med vurderingen undersøger styrelsen desuden, om der er tale om et stof, som har en legitim anvendelse, der ikke er medicinsk eller videnskabelig.

Der er selvsagt tale om en vurdering og undersøgelse, som kan kræve, at styrelsen indhenter oplysninger fra både ind- og udland. Det kan naturligvis tage tid at indhente de nødvendige oplysninger, om end styrelsen har et tæt samarbejde med landets retskemiske institutter og deltager aktivt i det europæiske samarbejde – i regi af EUs narkotikaovervågningscenter EMCDDA – om udveksling af oplysninger om nye euforiserende stoffer.

Hvis Sundhedsstyrelsen ikke foretog en vurdering og undersøgelse forud for en indstilling om forbud, kunne man risikere efter lovgivningen om euforiserende stoffer at forbyde stoffer, som ikke er farlige på grund af deres euforiserende egenskaber, og stoffer, som har en legitim anvendelse. Fx kunne man risikere at forbyde et stof, som har en legitim erhvervs-mæssig anvendelse, og som erhvervsdrivende så skulle straffes for at besidde mv. I sådanne tilfælde vil et forbud efter lovgivningen om euforiserende stoffer være uegnet og alternative lovgivningsmæssige eller andre virkemidler at foretrække.

Psykolog Morten Hesses forslag om en "fasttrack model" synes at indebære en risiko for, at man på et ikke tilstrækkeligt solidt grundlag får forbudt nogle stoffer, som umiddelbart forekommer at være "åbenlyst ubrugelige og farlige", men som faktisk har en legitim anvendelse, og som muligvis slet ikke er farlige.

Fremfor at indføre den af psykolog Morten Hesse foreslåede model vil jeg hellere se på, hvordan den eksisterende model kan optimeres. Jeg vil derfor bede Sundhedsstyrelsen om at overveje alle muligheder for at begrænse den tid, der går med den nødvendige vurdering og undersøgelse forud for en indstilling til Sundhedsministeriet, og for ministeriets eget vedkommende vil jeg over for mine medarbejdere understrege vigtigheden af at reagere hurtigst muligt på styrelsens indstillinger.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Lars Petersen